

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА “КРОК”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії

_____ **Н.М. Літвін**

_____ **2020 р.**

ПРОГРАМА

фахового випробування

для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра

за спеціальністю «Право» (2- 3 курс)

на основі здобутого ступеня (рівня) вищої освіти

Автор: Француз А.Й., доктор юрид. наук, професор

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

державно-правових дисциплін

(протокол № 7 від «11» лютого_2020 р.)

Завідувач кафедри

Француз А. Й

ВСТУП

Прийом вступників, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, спеціаліста, ступінь бакалавра, магістра з *інших спеціальностей*, або не менше одного року здобувають ступінь бакалавра та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план, для здобуття вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю «Право» на 2-3 курс проводиться за результатами фахового випробування – комплексного іспиту з фаху - з дисциплін «Цивільне та сімейне право», «Основи права».

Вступник повинен:

знати: основи вчення про державу і право; основи теорії держави; основи теорії права; основні поняття, категорії, інститути, підгалузі цивільного та сімейного права України; чинне цивільне та сімейне законодавство; визначення основних категорій та понять, що містить курс цивільного права; як застосовувати теоретичні знання і приписи нормативно-правових актів у практичній діяльності; поняття, принципи та способи здійснення і захисту цивільних прав;

вміти: застосовувати норми цивільного та сімейного права; самостійно працювати з навчальними та науковими джерелами; складати проекти цивільно-правових договорів; правильно визначати проблеми цивільного та сімейного права і цивільного та сімейного законодавства, шляхи їх подолання; тлумачити та розкривати основні поняття, інститути та категорії цивільного та сімейного права.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ 1. Цивільне право

Тема 1. Цивільне право – галузь сучасного права України

Загальні положення цивільного права. Поняття цивільного права.
Принципи та методи цивільного права.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 37

Тема 2. Цивільне законодавство

Поняття цивільного законодавства. Джерела цивільного права.

Тема 3. Цивільні правовідносини.

Поняття цивільних правовідносин. Елементи цивільних правовідносин.
Види цивільних правовідносин.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 36; 37, 61; 70

Тема 4. Фізичні особи як суб'єкти цивільних прав і обов'язків

Цивільна правоздатність та дієздатність фізичної особи. Визнання особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою - правові наслідки. Право фізичної особи на ім'я та її місце проживання.

Рекомендована література: 1;2; 16; 20; 23; 25-35; 37; 40; 42; 61; 70; 72; 74

Тема 5. Юридичні особи

Поняття юридичної особи. Види юридичних осіб за цивільним законодавством. Порядок створення та припинення юридичних осіб.

Рекомендована література: 1;2; 16; 17; 20; 23; 25-35; 37; 49

Тема 6. Держава, АРК, територіальні громади як учасники цивільних правовідносин

Участь держави, АРК та територіальних громад у цивільних правовідносинах. Їхні права та обов'язки.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 37

Тема 7. Об'єкти цивільних прав

Поняття об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав. Цінні папери як об'єкти цивільних прав. Дії, послуги, результати творчої діяльності та особисті немайнові права як об'єкти цивільного права.

Рекомендована література: 1;2; 15; 20; 23; 25-35; 37; 44

Тема 8. Правочини

Поняття правочину (угоди). Класифікація правочинів. Умови дійсності правочинів. Поняття недійсного правочину.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 41; 69

Тема 9. Представництво і довіреність

Поняття і види представництва. Поняття довіреності. Види довіреностей. Форма довіреності.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 61

Тема 10. Строки (терміни). Позовна давність

Загальна характеристика строків та термінів у цивільного праві. Обчислення строків та термінів. Поняття позовної давності.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 47

Тема 11. Здійснення та захист цивільних прав

Правові підстави здійснення та захисту цивільних прав. Види захисту цивільних прав.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 43; 65

Тема 12. Особисті немайнові права фізичної особи та їх захист

Загальна характеристика особистих немайнових прав фізичної особи.
Поняття особистих немайнових прав особи. Правові способи захисту особистих немайнових прав фізичної особи.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 39; 48; 50; 52; 54

Тема 13. Право власності. Загальні положення

Поняття права власності. Види права власності в Україні. Зміст права власності. Здійснення права власності. Підстави набуття та припинення права власності.

Рекомендована література: 1;2; 4; 5; 6; 20; 23; 25-35; 61

Тема 14. Право приватної власності фізичної особи

Характеристика права приватної власності. Правові підстави набуття права приватної власності. Припинення права приватної власності.

Рекомендована література: 1;2; 4; 5; 6; 20; 23; 25-35; 61

Тема 15. Право власності юридичних осіб

Набуття права власності юридичними особами. Здійснення права власності юридичною особою. Припинення права власності юридичної особи.

Рекомендована література: 1;2; 4; 5; 6; 20; 23; 25-35; 61

Тема 16. Право державної та комунальної власності

Характеристика права державної та комунальної власності. Підстави набуття права державної і комунальної власності. Припинення права державної та комунальної власності.

Рекомендована література: 1;2; 4; 5; 6; 20; 23; 25-35; 61

Тема 17. Право спільної власності

Поняття права спільної власності. Спільна часткова власність. Спільна сумісна власність. Спільні та відмінні риси спільної часткової та спільної сумісної власності.

Рекомендована література: 1;2; 4; 5; 6; 20; 23; 25-35; 61

Тема 18. Речові права на чуже майно

Поняття та загальна характеристика речових прав на чуже майно. Поняття та види сервітутів. Поняття суперфіцію, емфітевзису.

Рекомендована література: 1;2; 5; 20; 23; 25-35

Тема 19. Захист права власності та інших речових прав

Підстави та способи захисту права власності. Судовий захист свого права власності та інших речових прав.

Рекомендована література: 1;2; 5; 20; 23; 25-35; 61

Тема 20-21. Цивільно-правове регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю.

Право промислової власності. Правові засоби індивідуалізації учасників товарного обороту, товарів і послуг

Поняття та характеристика творчої діяльності. Поняття права інтелектуальної власності. Поняття авторського права та суміжних прав. Визнання особи автором.

Поняття і характеристика права промислової власності. Право на комерційне найменування. Право учасників цивільного обороту на комерційну таємницю, на географічне зазначення тощо.

Рекомендована література: 1;2; 7; 10-14; 20; 23; 25-35; 59; 51

Тема 22. Загальні положення про зобов'язання

Поняття зобов'язань у цивільному праві. Види цивільних зобов'язань. Припинення зобов'язань. Виконання зобов'язань. Забезпечення виконання

зобов'язання. Умови виконання зобов'язань. Види забезпечення виконання зобов'язання.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 63

Тема 23. Цивільно-правовий договір. Договір купівлі-продажу

Поняття цивільно-правового договору. Умови укладання та дійсності договору. Умови внесення змін та розірвання цивільно-правового договору.

Поняття та характеристика договору купівлі-продажу. Істотні умови договору купівлі-продажу. Підстави внесення змін та розірвання договору купівлі-продажу. Права та обов'язки покупця і продавця.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 61

Тема 24. Договори міни (бартеру), дарування, поставки, довічного утримання

Поняття та загальна характеристика договорів міни, дарування, поставки, довічного утримання. Умови укладання, розірвання. Права та обов'язки сторін.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 61

Тема 25. Майновий найм (оренда). Договір найму житла. Лізинг. Позичка. Договір підряду

Поняття та характеристика даних видів договорів. Умови укладання, внесення змін та розірвання.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35; 45; 61

Тема 26. Транспортні договори

Поняття та характеристика транспортних договорів. Види даних договорів. Особливості транспортних договорів.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35

Тема 27. Позика. Кредит. Банківський вклад

Особливості і загальна характеристика банківських договорів. Поняття, сторони, їхні права та обов'язки.

Рекомендована література: 1;2; 20; 23; 25-35

Розділ 2. Сімейне право

Тема 1. Поняття та джерела сімейного права

Загальна характеристика і поняття сімейного права. Характеристика джерел сімейного права. Види джерел сімейного права.

Рекомендована література: 1;2; 6; 20; 21; 22; 23; 25-35; 38

Тема 2. Сімейні правовідносини. Шлюб. Права та обов'язки подружжя

Поняття сімейних правовідносин, їх види. Поняття шлюбу. Права та обов'язки подружжя

Рекомендована література: 1;2; 6; 20; 21; 22; 23; 25-35; 38; 60; 62; 66; 74

Тема 3. Правовідносини батьків і дітей, інших членів сім'ї та родичів

Характеристика Правовідносини батьків і дітей, інших членів сім'ї та родичів

Рекомендована література: 1;2; 6; 20; 21; 22; 23; 25-35; 38; 60; 62; 66; 74

Тема 4. Усиновлення. Опіка та піклування, патронат над дітьми

Поняття усиновлення, опіки та піклування.

Рекомендована література: 60; 62; 66; 74; 56; 60; 62; 66; 74

Теоретичні питання для фахового вступного випробування:

1. Поняття, функції, принципи цивільного права.
2. Цивільне законодавство.
3. Цивільні правовідносини: поняття, види, зміст.
4. Правоздатність та дієздатність фізичної особи. Обмеження дієздатності та визнання фізичної особи недієздатною.
5. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Оголошення фізичної особи померлою.
6. Опіка та піклування.
7. Аналогія закону та аналогія права.
8. Значення міжнародних договорів в цивільному законодавстві
9. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.
10. Здійснення цивільних прав.
11. Поняття юридичної особи. Виникнення та припинення юридичної особи.
12. Класифікація юридичних осіб.
13. Філії та представництва юридичних осіб.
14. Об'єкти цивільно-правових відносин: поняття та види. Речі як об'єкти цивільних правовідносин.
15. Гроші та цінні папери як об'єкти цивільних правовідносин.
16. Результати творчої діяльності. Інформація. Роботи. Послуги.
17. Захист цивільних прав та інтересів судом.
18. Захист цивільних прав нотаріусом.
19. Самозахист цивільних прав.
20. Нематеріальні блага та їх захист.
21. Поняття, види та форми правочинів.
22. Умови дійсності правочинів. Недійсні правочини та їх види.
23. Представництво: поняття та види. Довіреність.
24. Строки: поняття, обчислення та види.

25. Позовна давність: поняття, види. Перебіг строку позовної давності

26. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків.

27. Захист цивільних прав: поняття та способи,

28. Право власності: поняття, види, форми.

29. Зміст право власності. Способи набуття та припинення права власності.

30. Фізичні особи як суб'єкти права власності. Право власності юридичних осіб.

31. Право державної та комунальної власності.

32. Право приватної власності

33. Речові права: поняття та види. Сервітут, суперфіцій, емфітевзис.

34. Способи захисту права власності та інших речових прав.

Віндикаційний та негаторний позови.

35. Договір: поняття, зміст, види

36. Порядок укладення, зміни та припинення договору.

37. Зобов'язання: поняття, зміст, види, підстави виникнення.

38. Виконання зобов'язані.: поняття, принципи, сторони, види.

39. Неустойка та притримання як способи забезпечення виконання зобов'язань.

40. Завдаток та застава як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.

41. Банківська гарантія та порука як способи забезпечення виконання зобов'язань.

42. Цивільно-правова відповідальність: поняття, форми, види.

43. Зміна та припинення зобов'язань: поняття, підстави, способи.

44. Поняття, елементи та види договору купівлі-продажу,

45. Права та обов'язки сторін за договором купівлі-продажу

46. Договір роздрібної купівлі-продажу. Права покупця.

Відповідальність сторін.

48. Зміст договору поставки.
49. Поняття усиновлення.
50. Договір міні.
51. Дарування: поняття, предмет, форма договору.
52. Договір довічного утримання.
53. Оренда: предмет, поняття, форма договору. Строк договору.

Дострокове розірвання договору.

54. Права та обов'язки за договором оренди.
55. Оренда земельної ділянки.
56. Оренда будівлі та іншої капітальної споруди.
57. Лізинг.
58. Сімейні правовідносини. Їх елементи
59. Договір підряду.
60. Побутовий підряд.
61. Будівельний підряд.
62. Договір про надання послуг.
63. Шлюб. Права та обов'язки подружжя.
64. Поняття та джерела сімейного права.
65. Договір доручення.
66. Договір комісії.
67. Договір управління майном.
68. Агентський договір.
69. Кредитний договір. Товарний та комерційний кредит.
70. Договір позики.
71. Договір банківського вкладу.
72. Зобов'язання, що виникають із заподіяння шкоди.
73. Компенсація моральної шкоди.
74. Поняття та підстави спадкування. Відкриття спадщини.
75. Авторське право та суміжні права.

Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року //Відомості Верховної Ради України, 1996. – №30. – ст.141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р. // Відомості Верховної Ради України.-2003.-№40.-Ст. 356.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
4. Житловий кодекс УРСР від 30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – № 28. – Ст. 573.
5. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3. – Ст. 27.
6. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135.
7. Закон України «Про авторське право і суміжні права» // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.
8. Закон України «Про господарські товариства» // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
9. Закон України «Про оренду землі» // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 46. – Ст. 280.
10. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32.
11. Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 32. – Ст. 264.
12. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 36.
13. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34.

14. Закон України «Про охорону прав на топографію інтегральних мікросхем» // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 8. – Ст. 28.
15. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 38. – Ст. 508.
16. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань” від 15 травня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 31-32. — Ст. 263.
17. Закон України від 02..03.2015 “Про ліцензування видів господарської діяльності” //Відомості Верховної Ради України, 2015. – № 13 – Ст.93
18. Постанова Верховної Ради України від 19.06 1992 “Про право власності на окремі види майна” //Відомості Верховної Ради України.-1992.-1992.-Ст.512.
19. Закон України “Про валюту і валютні цінності” //Відомості Верховної Ради України.-2018.- № 30 - Ст.239.
20. Ромовська З. В. Українське цивільне право: Загальна частина. Академічний курс. Підручник. – К.: Атіка, 2005. – 560 с.
21. Сімейне право України : підручник / Л.М.Баранова, В.І.Борисова, І.В.Жилінкова та ін. ; за заг. ред. В.І.Борисової та І.В.Жилінкової. — 2е вид., перероб. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2009. — 288 с.
22. Сімейне право України: Навчальний посібник / За ред. Є.О. Харитонова. — К.: Істина, 2008. — 200 с.
23. Харитонов Є.О. Цивільне право України : підручник / Є.О. Харитонов, О.В. Старцев. – Вид. 2-ге перероб. і доп. – К. : Істина, 2007. – 816 с.
24. Харитонов Є.О. Добровільне представництво у цивільному праві України : навчальний посібник / Є.О. Харитонов, О.І. Харитонова, А.І. Дрішлюк. – К. : Істина, 2007. – 176 с.

25. Харитонов Є.О. Цивільне право України : підручник / Є.О. Харитонов, О.І. Харитонова, О.В. Старцев. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Істина, 2009. – 816с.
26. Цивільне право України. Загальна частина: Підручник/ За ред.. І.А. Бірюкова, Ю.О. Заїки. – К.: КНТ, 2006. – 480 с.
27. Цивільне право України: Академічний курс: Підручн.: У 2-х т. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – Вид. 2-ге доп. і перероб. / К.: Видавничий Дім «Ін Юре». – 2006. – Т. 1. Загальна частина. – 696 с.
28. Цивільне право України: підручник / Є. О. Харитонов, Н. О. Саніахметова. – К.: Істина, 2005. – 776 с.
29. Цивільне право України : навчальний посібник / Ю.В. Білоусов [та інші]; за заг. ред. Р.О. Стефанчука. – К. : Правова єдність, 2009. – 536 с.
30. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 976 с.
31. Цивільне право України: підруч.: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бєгова [та ін.]; за заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – К.: Право, 2011. – Т.1. – 656 с.
32. Цивільне право: підручник: у 2х т./В.І.Борисова (кер.авт.кол.) Л.М.Баранова, Т.І. Бєгова та ін.. за ред. В.І.Борисової, І.В.Спасибо- Фатєєвої, В.Л. Яроцького, -Х.: Право, 2012-Т.1.- 656с.
33. Цивільне право України [Текст] : підручник : у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, М.В. Домашенко та ін. ; за заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – Х. : Право, 2-е вид. 2014. – Т. 1. – 656 с.
34. Цивільне право в Україні: Підручник У 2 частинах. Частина перша /Р.Б. Шишка (кер. авт. кол, наук. редактор), О.Р. Шишка, І.Р. Шишка, Р.Б. Шишка –К.: 2013. – 630 с.

35. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. – К.: Видавництво Ліра-К, 2018. – 736 с.

Допоміжна література

36. Алієва-Барановська В. Коротка історія цивільних кодексів України [Текст] / В. Алієва-Барановська // Юридична Україна: Щомісячний правовий часопис. – 2015. – №3. – С. 4 – 9.

37. Антошкина В. К. Способи тлумачення в цивільному праві та їх роль в правозастосовній практиці [Текст] / В. К. Антошкина // Часопис Київського університету права : Український науково-теоретичний часопис. – 2015. – №3. – С. 110 – 114.

38. Апопій І. В. Сімейне право України: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 360 с.

39. Бірюков І. Межі цивільно-правового регулювання відносин, об'єктом, об'єктом яких є життя, здоров'я і тілесна недоторканість// Право України, -2011, -№ 1.- 209с.

40. Бірюков В.І. Відповідальність за шкоду, завдану малолітніми, неповнолітніми та недієздатними особами/ В.І.Бірюков// Бюлетень Міністерства юстиції України: Офіційне видання. - 2012.-№ 12. – С.22-26.

41. Блажівська Н. Є. Особливості вчинення окремих видів електронних односторонніх правочинів [Текст] / Н. Є. Блажівська // Університетські наукові записки : часопис Хмельницького університету управління та права. – 2015. – №2. – С. 95 - 102.

42. Вербіцька М. Деякі практичні аспекти розгляду судом справ про визнання фізичної особи недієздатною [Текст] / М. Вербіцька // Юридичний вісник. – 2015. – №1. – С. 48 - 53.

43. Венедиктова И.В. Охраняемый законом интерес в гражданском праве: монография.-Х.:Право, 2012.-508с.

44. Виговський О. Бездокументарні цінні папери в системі об'єктів цивільних прав // Право України, -2010, -№ 12.- ст.95.
45. Гриняк А.Б. Особливості правового регулювання відносин за договорами підряду: монографія. – К.: НДІ прив. права і підпр., 2011. – 300 с.
46. Жилінкова І. Конструкції заміни боржника у цивільному зобов'язанні / І. Жилінкова // Вісник Академії правових наук України. – Х., 2010. – № 1. – С. 123–133.
47. Ейвазова С. Р. Про судову практику вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням позовної давності / С. Р. Ейвазова // Вісник господарського судочинства: Офіційний друкований орган Вищого Господарського Суду України. – 2012. – №1. – С.75-79.
48. Коробцова, Н. В. Цивільно-правова охорона таємниць особистого життя людини [Текст] / Н. В. Коробцова. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2005. – 152 с.
49. Корольова В.В. До питання становлення товариства з обмеженою відповідальністю в Україні / В.В. Корольова// Правничий вісник Університету “КРОК”. – К.: Вищий навчальний заклад “Університет економіки та права “КРОК”. – Вип. 16. – 2013. – С.59-63.
50. Корольова В.В. Конституційне регулювання права на результати творчої діяльності в країнах Європейського Союзу / В.В. Корольова // Правничий вісник Університету КРОК / Вищий навчальний заклад Університет економіки та права “КРОК”. – Вип. 17. – 2013. – С.61-66.
51. Корольова В.В. Гармонізація законодавства України у сфері інтелектуальної власності із законодавством Європейського Союзу / В.В. Корольова // Конституційна реформа в Україні: загальнонаціональний проект єднання. - К.: Інститут законодавства Верховної ради України, 2014. - С. 175-180.
52. Корольова В.В. Теоретико-правові засади забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля / В.В. Корольова // Правничий вісник

Університету “КРОК” / Вищий навчальний заклад Університет економіки та права “КРОК”. – Вип. 19. К., 2014. – С.14-19.

53. Корольова В.В. Генеза прав людини і громадянина на результати творчої діяльності / В.В. Корольова // Міжнародна науково-практична конференція “Права людини – сучасні тенденції в контексті розвитку держави, права та економіки: (04 грудня 2015 року) / Вищий навчальний заклад “Університет економіки та права “КРОК”. – К.: Університет економіки та права “КРОК”, 2015. – С.139-143.

54. Корольова В.В. Нормативно-правове закріплення права людини і громадянина на безпечне для життя і здоров’я довкілля / В.В. Корольова // Правничий вісник Університету “КРОК”. – К.: Вищий навчальний заклад “Університет економіки та права “КРОК”. – Вип. 22. – 2016. – 101-107.

55. Корольова В.В., Санько Д.П. Зарубіжний досвід антимонопольного регулювання: перспективи для України / В.В. Корольова, Д.П. Санько // Правничий вісник Університету «КРОК» / Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК». – Вип. 29. – К., 2018.- С.34-42.

56. Корольова В.В. Правова природа інституту патронату над дітьми / В.В. Корольова // Правничий вісник Університету “КРОК”. – К.: Вищий навчальний заклад “Університет економіки та права “КРОК”. – Вип. 23. – 2016. – С.83-88.

57. Корольова В.В., Кочутенко Є.О. Права дитини та їх класифікація // Актуальні питання сучасної науки та практики. Матеріали науково—практичної конференції (15 листопада 2018, Київ). Київ, 2018. - С.641-642.

58. Корольова В.В., Красюк І.А. Способи захисту прав дитини в Україні // Актуальні питання сучасної науки та практики. Матеріали науково—практичної конференції (15 листопада 2018, Київ). Київ, 2018. - С.643-644.

59. Корольова В.В., Макас Л.О. Проблемні питання захисту прав і свобод дитини та їх прояви у сучасному суспільстві // Актуальні питання сучасної науки та практики. Матеріали науково— практичної конференції (15 листопада 2018, Київ). Київ, 2018. - С.652-653.
60. Мироненко В.П. Сімейне право України: Підручник. – К.:Правова єдність, 2008. – 477 с.
61. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України [Текст] : у 2 т. / О. О. Кот, Т. В. Боднар, С. І. Шимон та ін. ; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – Т. 2. – 1088 с.
62. Новохатська Я.В. Щодо правової природи шлюбу // Право України. –2002. - № 4. – с. 131-135.
63. Новохатська, Я. В. Заміна сторін у зобов'язанні / Я. В. Новохатська // Проблеми законності. – Х., 2011. – Вип. 115. – С. 29–39.
64. Право інтелектуальної власності України [Текст] : конспект лекцій / авт. : В. М. Крижна, Н. Є. Яркіна ; за ред. В. І. Борисової. – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2008. – 112 с.
65. Приватноправові механізми здійснення та захисту суб'єктивних прав фізичних та юридичних осіб: колективна монографія /В.Л. Яроцький, В.І. Борисова, І.В. Спасибо-Фатєєва, І.В. Жилінкова та ін. /За наук. ред. проф. В.Л. Яроцького. – Х., «Юрайт», 2013. – 272 с.
66. Ромовська З.В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. – К.:Правова єдність, 2009. - 432 с
67. Судова практика Верховного Суду України у цивільних справах [Текст] / упоряд. А. Г. Ярема, Л. В. Сидорова ; за заг. ред. А. Г. Яреми. – К. : Концерн «Ін Юре», 2007. – 960 с.
68. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): монографія / Р. О. Стефанчук. – К.: КНТ, 2008. – 626с.

69. Таш'ян, Р.І. Односторонні правочини у цивільному праві: монографія [Текст] / Р.І. Таш'ян. – Х.: Право, 2010. – 200 с.
70. Цивільне право України: Загальна частина: Підручник/В.Г. Фазікош. С.В., Булеца, Р.Б.Олійник та ін.; за ред. В.Г.Фазікоша, С.Б.Булеци.- К.: Знання, 2010.-631с.
71. Шишка Р. Б. Щодо статті 432 ЦК України [Текст] / Р. Б. Шишка // Часопис Київського університету права : Український науково-теоретичний часопис. – 2015. – №3. – С. 244 – 247.
72. Чорна Ж. Л. Відповідальність за шкоду, завдану неповнолітніми, у цивільному праві України [Текст] / Ж. Л. Чорна // Університетські наукові записки : часопис Хмельницького університету управління та права. – 2015. – №3. – С. 51 – 57.
73. Ятченко Є. О. Опікун над майном безвісно відсутньої особи як суб'єкт виконавчих правовідносин [Текст] / Є. О. Ятченко // Бюлетень Міністерства юстиції України: Офіційне видання. – 2014. – №6. – С.91-99.
74. Явор О. А. Юридичні факти в сімейному праві України: усталені підходи і новітні тенденції : монографія / О. А. Явор. – Х. Право, 2016. – 352с.

13. Інформаційні ресурси

2. Офіційний сайт Верховної Ради України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
3. Офіційний сайт Головного правового порталу України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/>

Розділ 2. Основи права

Розділ 2. 1. Основи вчення про державу і право

Тема 1. Походження держави і права

1.1. Первісне суспільство: Організація суспільного життя в умовах первісного ладу. Особливості розвитку суспільства за часів матріархату та переходу до патріархату. Роль, місце та характерні ознаки публічної влади у первісному суспільстві. Поняття та основні ознаки первісної демократії. Соціальні норми первісного суспільства (звичаї, традиції, релігійні норми тощо). Недоліки первісного ладу. Головні передумови розпаду первісного суспільства. Держава і право закономірний результат розвитку цивілізації, історичне досягнення людства.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

1.2 Виникнення держави і права: Історичні, соціально-економічні, військово-політичні, демографічні, екологічні, національні, географічні, релігійні та інші передумови виникнення держави і права. Основні теорії походження держави і права. Основні закономірності виникнення держави і права. Особливості виникнення держави і права у різних народів. Головні відмінності держави від організації публічної влади, а також права від соціальних норм у первісному суспільстві. Роль держави і права в організації суспільства і здійсненні політичної влади.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

Тема 2. Основи теорії держави

2.1. Держава: Співвідношення держави і суспільства. Сутність і соціальне призначення держави. Причини виникнення держави. Поняття та основні ознаки держави. Апарат держави як єдина система державних органів. Поняття та структура механізму держави. Розподіл влади між

державними органами. Відмінність державної організації від організації публічної влади первісного суспільства.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

2.2. Форми держави: Поняття та види форм держави: державного правління, державного (територіального) устрою, державно-правового (політичного) режиму. Основні складові елементи окремих видів форми державного правління (монархія та республіка). Основні види форми державного (територіального) устрою (прості та складні). Види форми державно-правового (політичного) режиму (демократичні та недемократичні). Залежність форм держави від соціальної структури суспільства, взаємовідносин між суб'єктами суспільного життя, рівня культури суспільства, історичних і національних традицій, впливу досвіду інших держав. Роль держави і права в організації суспільства та здійсненні політичної влади.

Історико-правові форми держав, що існували на території сучасної України.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

2.3. Функції держави: Поняття та загальна характеристика функцій держави (постійні і тимчасові; основні і неосновні тощо). Основні форми здійснення державних функцій. Класифікація функцій держави. Внутрішні та зовнішні функції держави. Форми реалізації функцій держав (правотворча, виконавча, судова та контрольно-наглядова) та основні методи їх здійснення.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

Тема 3. Основи теорії права

3.1. Право: Основні закономірності та соціальна обумовленість виникнення права. Підходи до розуміння права (праворозуміння). Поняття та види норм у суспільстві (технічні та соціальні). Класифікація соціальних норм (юридичні, моральні, корпоративні, політичні, економічні, етичні,

естетичні, релігійні, звичаєві та інші). Основні ознаки соціальних норм. Соціальна цінність, призначення і основні функції права. Принципи права. Право — особливий вид (засіб) соціального регулювання. Поняття, сутність та основні ознаки права.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

3.2. Система права: Поняття, внутрішня структура та ознаки системи права (правові галузі, підгалузі, інститути та норми права). Загальна характеристика та ознаки галузей права. Класифікація галузей права. Основні ознаки інституту права. Правова норма як ключова ланка системи права. Основні ознаки і види правових норм (зобов'язуючі, уповноважуючі; імперативні, диспозитивні; дефінітивні, рекомендаційні; норми-принципи, технічні та інші). Відмінність норми права від індивідуально-правового припису. Внутрішня структура норми права (гіпотеза, диспозиція, санкція).

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

3.3. Джерела права: Загальна характеристика джерела права (нормативно-правовий акт, правовий звичай, судовий і адміністративний прецедент, нормативний договір тощо). Основні ознаки та види нормативно-правового акту. Чинність нормативно-правових актів (у просторі, часі та по колу осіб). Поняття, ознаки і види законів (конституційні, органічні, звичайні та інші). Поняття законодавства, його система. Поняття та ознаки підзаконного нормативно-правового акту (центральної держави, відомчих актів, органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, державних підприємств, установ чи організацій, а також приватних установ). Міжнародні угоди.

Систематизація нормативно-правових актів.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

3.4. Правовідносини: Поняття, види (регулятивні та охоронні; активні і пасивні; відносні й абсолютні), основні ознаки та структура правовідносин (суб'єкти, об'єкти та їх зміст). Елементи правосуб'єктності -

діездатність, правоздатність та деліктоздатність. Правові підстави виникнення, розвитку і припинення (юридичні факти) правовідносин. Об'єкти та види правовідносин.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

3.5. Реалізація і тлумачення норм права: Загальна характеристика реалізації норм права (використання, застосування, виконання, дотримання). Поняття тлумачення норми права, способи та його види (мовно-граматичне, логічне, систематичне, історико-політичне; дослівне, звужувальне та розширене; офіційне, нормативне і казуальне, легальне, аутентичне, неофіційне і доктринальне). Акт тлумачення норм права.

Взаємодія держави і права.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

Тема 4. Загальна характеристика демократичної, правової держави і громадянського суспільства

4.1. Демократія: Поняття та ознаки демократії. Форми, принципи та інститути демократії. Самоврядування та його ознаки. Співвідношення демократії та самоврядування. Демократія – загальнолюдська цінність.

Рекомендована література:

4.2. Політична система суспільства: Співвідношення понять «людина», «особистість» та «громадянин», а також їх взаємовідносини з державою. Правовий статус людини та громадянина у суспільстві і державі (громадянство та без громадянство, фізичні та юридичні особи тощо). Правові форми взаємодії держави і об'єднань громадян. Поняття громадського об'єднання та їх види.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

Тема 5. Правопорушення та юридична відповідальність

5.1. Правопорушення: Поняття, основні ознаки, причини та умови правопорушень. Поняття, види та склад правопорушення (об'єктивні та суб'єктивні конститутивні ознаки).

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

5.2. Юридична відповідальність: Поняття, ознаки і види юридичної відповідальності. Правові підстави притягнення до юридичної відповідальності, а також звільнення від такої.

Рекомендована література: [9-40,48,51,55,57-59,61-70,76].

Розділ 3 Основи конституційного законодавства України

Тема 1. Конституційне право - провідна галузь права в Україні.

Предмет, система і методологія конституційного права.

Конституція України - Основний закон держави. Витоки та основні етапи розвитку української державності. Пам'ятники правової культури України. Основні етапи конституційного процесу в Україні.

Рекомендована література: [5,14,15,17,18,22,24-30,43,45].

Тема 2. Україна - суверенна держава. Утворення держави Україна - історична закономірність та значення. Закріплення державного, народного та національного суверенітету у Декларації про державний суверенітет України (1990), Акті проголошення незалежності України (1991) та всеукраїнському референдумі від 1 грудня 1991 р.

Конституційні основи суспільного ладу, форм державного правління, державного (територіального) устрою та державного політичного режиму України. Державна символіка України.

Рекомендована література: [5,14,15,17,18,22,24-30,43,45].

Тема 3. Статус особи та громадянина в Україні. Правовий статус особи та громадянина в Україні. Єдність і відмінність понять «людина»,

«особа», «громадянин» та «особистість». Міжнародні стандарти в галузі прав людини.

Поняття громадянства України. Порядок набуття і припинення громадянства України. Правовий статус іноземців в Україні.

Конституційні права та свободи людини і громадянина. Соціально-економічні, політичні та особисті права громадян України. Право громадян на об'єднання в політичні партії і громадські організації. Право громадян на свободу світогляду і віросповідання. Конституційні культурні права громадян України. Право на освіту. Конституційні гарантії права на освіту в Законах України «Про освіту» та «Про загальну середню освіту».

Державна мова в Україні. Правовий статус національних меншин. Статус мов національних меншин в Україні.

Конституційні обов'язки людини і громадянина. Конституційний обов'язок захисту Вітчизни та порядок проходження військової служби за законодавством України. Рівність конституційних прав і обов'язків громадянина. Держава – головний гарант захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Рекомендована література: [1,5,14,15,17,18,22,24-30].

Тема 4. Народовладдя в Україні. Народовладдя та форми його виявлення. Поняття народного суверенітету. Безпосередня й представницька демократія. Поняття, види та порядок проведення референдумів в Україні. Виборча система. Принципи виборчого права. Порядок виборів народних депутатів України. Порядок обрання Президента України.

Рекомендована література: [5,14,15,17,18,22,24-30].

Тема 5. Система органів державної влади в Україні. Законодавча влада: Верховна Рада України та її повноваження. Правовий статус народних депутатів України.

Президент України – глава держави: конституційні повноваження Президента України.

Виконавча влада: Кабінет міністрів України: склад, порядок його формування та компетенція. Центральні органи виконавчої влади в Україні. Місцеві органи самоврядування та виконавчої влади в Україні. Система і повноваження органів місцевої виконавчої влади.

Рекомендована література: [5,14,15,17,18,22,24-30].

Тема 6. Судоустрій в Україні. Судова влада: поняття судової системи. Принципи здійснення правосуддя. Конституційний Суд України та його повноваження. Сутність судової реформи. Система і підвідомчість судів загальної юрисдикції. Господарські суди. Повноваження військових та інших спеціалізованих судів. Система органів та посадових осіб уповноважених на здійснення нотаріальних дій.

Рекомендована література: [2,4,5,14,15,17,18,22,24-30].

Тема 7. Система правоохоронних органів в Україні. Поняття, призначення, система та структура правоохоронних органів в Україні. Міністерство юстиції України. Організація, структура, функції та основні завдання органів прокуратури. Органи внутрішніх справ України. Служба безпеки України. Місце і роль органи дізнання та попереднього розслідування у системі правоохоронних органів.

Адвокатура України та її завдання. Види адвокатської діяльності. Організаційні форми діяльності адвокатури. Роль і місце адвокатури у захисті прав та свобод людини та громадянина.

Інші органи, які займаються та сприяють правоохоронній діяльності.

Рекомендована література:[14,15,17,18,22,24-30,41,42,47,63,67]

Розділ 4 Окремі галузі законодавства України.

Тема 1. Основи цивільного законодавства. Загальна характеристика Цивільного кодексу України. Суспільні відносини, які регулюються цивільним правом. Суб'єкти цивільних правовідносин (фізичні та юридичні особи). Поняття і загальна характеристика цивільної правоздатності та дієздатності громадян. Обмеження дієздатності громадян. Цивільна деліктоздатність. Майнові права громадян і юридичних осіб. Поняття та види строків позовної давності. Право власності за цивільним законодавством України. Форми та види власності в Україні. Власність неповнолітніх.

Поняття і види цивільно-правових договорів. Умови дійсності договорів. Поняття і зміст договору купівлі-продажу. Договір майнового найму (оренди). Договір позики. Поняття та характерні ознаки заповіту. Спадкування за законом та за заповітом. Договір дарування.

Цивільно-правова відповідальність та її підстави. Цивільно-правовий делікт. Особисті немайнові права громадян та їх захист. Органи, що розглядають цивільно-правові спори. Цивільно-правова відповідальність неповнолітніх.

Рекомендована література: [14,15,17,18,22,24-30, 56, 73-75].

Тема 2. Основи трудового законодавства. Конституційні основи права громадян України на працю. Загальна характеристика Кодексу законів про працю України. Поняття, види, сторони та зміст трудового договору. Трудовий контракт. Трудові правовідносини. Порядок прийняття на роботу. Робочий час і його види. Скорочений та неповний робочий час. Поняття та види часу відпочинку. Особливості праці неповнолітніх: робочий час та час відпочинку. Відпустка як вид часу відпочинку. Охорона праці. Права та обов'язки працівника. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів. Система оплати праці.

Правові підстави для припинення трудової угоди. Порядок розірвання трудової угоди з ініціативи працюючого. Порядок розірвання трудової угоди з ініціативи власника чи уповноваженого ним органу.

Трудова дисципліна. Види дисциплінарних стягнень та порядок їх накладання і зняття. Відповідальність за прогул та появу на роботі у нетверезому стані. Матеріальна відповідальність працівника за шкоду, заподіяну з його вини підприємству.

Рекомендована література: [6, 14,15,17,18,22,24-30, 71].

Тема 3. Основи екологічного законодавства. Конституційні екологічні права та обов'язки громадян. Загальна характеристика і структура екологічного законодавства. Правова охорона навколишнього природного середовища. Складові частини природо-заповідного фонду. Правові засади охорони атмосферного повітря і тваринного світу. Червона книга України. Права і обов'язки власників природних ресурсів і природокористувачів.

Правові засади забезпечення екологічної безпеки. Правові форми екологічної експертизи. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.

Рекомендована література: [14,15,17,18,22,24-30].

Тема 4. Основи земельного законодавства. Поняття, система та принципи земельного законодавства України. Загальна характеристика Земельного кодексу України. Види (склад та категорії земель) земельного фонду. Право власності на землю. Право користування землею. Обмеження прав на землю. Припинення права на землю. Захист прав на землю. Правова охорона земель.

Порядок вирішення земельних спорів. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Рекомендована література: [14,15,17,18,22,24-30].

Тема 5. Основи законодавства про підприємницьку діяльність.

Поняття та зміст підприємницької діяльності. Правові підстави заняття підприємницькою діяльністю в Україні. Суб'єкти підприємницької діяльності. Обмеження в занятті окремими видами підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Форми господарських товариств. Малий бізнес. Обмеження монополізму в підприємницькій діяльності. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Умови і порядок визнання юридичних осіб банкрутами. Відповідальність за порушення законодавства про підприємницьку діяльність.

Рекомендована література: [14,15,17,18,22,24-30].

Тема 6. Основи законодавства про податки. Поняття податку та його види. Роль і місце податків у державі. Загальна характеристика податкової системи в Україні. Основні принципи оподаткування. Бюджет і бюджетна система. Державний бюджет. Структура бюджетної системи України та її призначення. Види податків, зборів і обов'язкових платежів. Основні функції податків. Платники податків і об'єкти оподаткування. Резиденти та нерезиденти. Прибутковий податок з громадян. Відповідальність за порушення законодавства про податки.

Рекомендована література: [14,15,17,18,22,24-30].

Тема 7. Основи сімейного законодавства. Загальна характеристика Кодексу про шлюб і сім'ю. Умови та порядок укладання шлюбу. Шлюб і сім'я за сімейним законодавством. Шлюбний контракт. Визнання шлюбу недійсним. Підстави і порядок розірвання шлюбу. Особисті майнові та

немайнові права і обов'язки подружжя. Права і обов'язки батьків та дітей. Опіка і піклування. Позбавлення батьківських прав.

Правовий порядок регулювання сімейних спорів. Відповідальність за порушення шлюбно-сімейного законодавства.

Рекомендована література: [8,14,15,17,22,24-30,35,40,50,64,67].

Тема 8 .Основи законодавства про соціальний захист та охорону здоров'я. Конституційне право громадян на соціальний захист. Поняття соціального страхування та соціального забезпечення. Види пенсій в Україні. Державний захист сім'ї та дитинства. Соціальний захист інвалідів. Статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Соціальний захист ветеранів.

Рекомендована література: [6,14,15,17,22,24-30,35,40,67,71].

Тема 9. Основи адміністративного законодавства. Загальна характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення. Поняття і види адміністративних проступків. Склад адміністративного проступку. Поняття і види адміністративних стягнень.

Порядок притягнення до адміністративної відповідальності. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.

Рекомендована література: [1-4, 17, 18, 24-30, 35, 41, 61,62].

Тема 10. Основи кримінального законодавства. Загальна характеристика Кримінального кодексу України (2001). Поняття кримінальної відповідальності та її підстави. Поняття та ознаки злочину. Склад злочину. Поняття неосудності. Класифікація злочинів. Обставини, які виключають злочинність діяння. Закінчений та незакінчений злочин. Добровільна відмова при незакінченому злочині. Співучасть у злочині.

Покарання та його види. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.

Рекомендована література: [7, 24, 26-30, 44, 52-54, 67].

Теоретичні питання для фахового вступного випробування:

1. Поняття та ознаки держави.
2. Види та тлумачення теорій визначення держави.
3. Поняття права та основні положення теорій щодо його виникнення.
4. Визначення, перелік та зміст функції держави.
5. Визначення механізму держави та характеристика його складових органів.
6. Поняття форми держави та перелік її елементів.
7. Сутність поняття „форми держави” та характеристика його основних форм.
8. Ознаки та види монархії.
9. Ознаки та види республік.
10. Сутність поняття „форми державного устрою” та характеристика його основних форм.
11. Основні ознаки та приклади унітарних держав.
12. Основні ознаки та приклади федеративних держав.
13. Основні ознаки та приклади конфедерацій.
14. Сутність поняття „політичний режим” та характеристика його видів.
15. Основні відмінності між демократичним та антидемократичним політичними режимами.
16. Поняття та види джерел права.
17. Поняття та види нормативно-правових актів.
18. Сутність поняття „норми права” та її склад.
19. Сутність поняття „системи права” та її основні галузі.
20. Визначення поняття „правопорушення” та характеристика їх видів.
21. Поняття та умова настання юридичної відповідальності.

22. Визначення конституційного права України, та сутність його предмету.
23. Перелік та сутність джерел конституційного права України.
24. Основи конституційного ладу України.
25. Поняття та складові конституційно-правового статусу особи.
26. Визначення громадянства України, підстави його набуття.
27. Визначення громадянства України, підстави його припинення.
28. Сутність поняття „права і свободи людини”, основні групи прав та свобод, які забезпечені Конституцією України.
29. Характеристика основних форм здійснення народовладдя в Україні.
30. Поняття та види виборів.
31. Види виборчої системи та їх сутність.
32. Визначення та види референдумів.
33. Система органів державної влади в Україні.
34. Характеристика органів законодавчої влади в Україні.
35. Характеристика Верховної Ради України: склад, термін дії, порядок виборів, структура.
36. Вимоги, які висуваються до народних депутатів, та їх повноваження.
37. Характеристика найвищої посадової особи держави – Президента України.
38. Характеристика найвищого органу виконавчої влади – Кабінету Міністрів України.
39. Структура Кабінету Міністрів України.
40. Характеристика судової влади: поняття, система, вимоги до суддів.
41. Характеристика місцевих загальних судів.
42. Характеристика та повноваження спеціалізованих судів.

43. Характеристика та повноваження Верховного Суду України.
44. Характеристика Конституційного Суду України.
45. Вимоги, які висуваються до суддів та їх соціальний статус.
46. Особливості організації влади в Автономній Республіці Крим.
47. Поняття та система кримінального права України.
48. Поняття та ознаки злочинів за кримінальним правом України.
49. Класифікація злочинів.
50. Склад злочину за кримінальним правом: поняття та елементи.
51. Поняття та класифікація покарань за кримінальним правом України.
52. Види основних покарань за кримінальним правом України.
53. Види додаткових покарань за кримінальним правом України.
54. Поняття, предмет та джерела цивільного права України.
55. Поняття цивільної правоздатності та дієздатності.
56. Поняття та ознаки юридичної особи.
57. Поняття та ознаки особистих немайнових прав громадян за цивільним правом України.
58. Поняття представництва та довіреності за цивільним правом України.
59. Поняття та суб'єкти цивільно-правових відносин.
60. Поняття та право власності. Форми власності в Україні.
61. Сутність права інтелектуальної власності за цивільним правом України.
62. Правочини та їх ознаки.
63. Основи спадкового права за цивільним правом України.
64. Поняття та джерела сімейного права України.
65. Визначення сім'ї та порядок її утворення.
66. Поняття шлюбу та порядок його укладання або припинення.
67. Особисті та майнові права та обов'язки подружжя.

68. Поняття та сутність шлюбного договору за сімейним правом України.
69. Права та обов'язки батьків щодо дітей.
70. Засоби влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування: патронат, опіка, піклування, усиновлення (удочеріння).
71. Загальна характеристика трудового права України.
72. Поняття та порядок укладання колективного договору.
73. Поняття та порядок укладання трудового договору.
74. Правове регулювання робочого часу за трудовим правом України.
75. Матеріальна відповідальність працівника за шкоду, заподіяну з його вини підприємству.
76. Порядок розв'язання трудових спорів за трудовим правом України.

Перелік навчально-методичної літератури

1. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р.- Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 13, ст.65
2. Закон України «Про Конституційний Суд України» - Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 35, ст.376
3. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» - Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 14-15, № 16-17, ст.133
4. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» - Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 31, ст.545.
5. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
6. Кодекс законів про працю України. – К.: Атіка, 2000. – 96 с.
7. Кримінальний кодекс України. – Х.: ТОВ “Одісей”, 2017. – 224 с.

8. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради. – 2002. – № 21–22. – С. 135.

Базова література

9. Абдулаев, М.И. Проблемы теории государства и права [Текст] / М.И. Абдулаев, С.А. Комаров; – СПб: Питер, 2003. – 576 с.

10. Актуальні проблеми теорії держави і права. Частина I. Актуальні проблеми теорії держави: навчальний посібник / С.М. Тимченко, С.К. Бостан, С.М. Легуша, Н.М. Пархоменко, Т.О. Пікуля, Н.В. Пронюк. – К., 2007. – 288 с.

11. Актуальні проблеми теорії держави та права [Текст] : навч. посіб. / [П.В. Волвенко, Л.М. Князькова, О.С. Туренко та ін.]. – Донецьк : Норд Комп'ютер, 2007. – 75 с.

12. Актуальні проблеми теорії держави та права[Текст]: навч. посібник (за вимогами кредитно-модульної системи навчання) / Є.В. Білозьоров, Є.О. Гіда, А.М. Завальний, А.О. Осауленко, Т.О. Пікуля; за заг. ред. Є.О. Гіди. – К.: КНУВС, 2010. – 260 с.

13. Алексеев С.С.Общая теория права [Текст] : учеб. / С.С. Алексеев. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Проспект, 2009. – 576 с.

14. Бошно С. В.. Правознавство. Навчальний посібник для неюридичних вузів - М.: Право і закон, 2002.- 416 с.

15. Великий енциклопедичний юридичний словник / За ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ “Вид-во “Юридична думка”, 2007. – 992 с.

16. Загальна теорія держави і права [Текст]: підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів / [М.В. Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. – Х : Право, 2009. – 584 с.

17. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 328 с.
18. Кравченко В.В., Савчук О.П. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: Атіка, 2005. — 560 с.
19. Лисенков С.Л. Загальна теорія держави і права [Текст] : навчальний посібник / С.Л Лисенков. — К. : «Юристконсульт», 2006. — 355 с.
20. Машков А. Проблеми теорії держави і права. Основи: Курс лекцій — К.: К.І.С., 2008. — 470 с.].
21. Нерсесянц, В.С. Общая теория государства и права [Текст]: учебник для вузов / В.С. Нерсесянц; — М.: НОРМА, 2010. — 552 с.
22. Основи правознавства: Навчальний посібник / За заг. ред. Венедіктової І.В., Кагановської Т.Є. — Х., 2007. — 349 с.
23. Поляков А.В. Общая теория права: Проблемы интерпретации в контексте коммуникативного подхода / Поляков А.В. — СПб. : Издательский дом С.-Петербур. гос. ун-та, 2004. — 864 с.
24. Правознавство. Підручник / За заг. ред. Олійника А.Ю. — К.: Правова єдність. Всеукраїнська асоціація видавців, 2013. — 790 с.
25. Правознавство: Навчальний посібник / С.В. Дрожжина, О.О. Одінцева, В.О. Кондратьев та ін. ; За ред. С. В. Дрожжиної. — К.: Знання, 2006. — 350 с. — (Вища освіта ХХІ століття).
26. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: «ВД «Професіонал», 2007. — 400 с.
27. Правознавство: Підручник В. Ф. Опришко, Ф. П. Шульженко, С. І. Шимон та ін.; За заг. ред. В. Ф. Опришка, Ф. П. Шульженка. - К.: КНЕУ, 2003. - 767 с.
28. Правознавство: Підручник. — Одеса: Атлант, 2015. — 554 с.
29. Правознавство: Підручник/ А.І. Берлач, Д.О. Карпенко, В.С. Ковальський, А.М. Колодій, А. Ю. Олійник, О.О. Підпригора; За ред. В.В. Копейчикова, А.М. Колодія. — 8-е вид. — К.: Юрінком Інтер, 2005. — 752 с.

30. Правознавство: Підручник/В.Ф.Опришко, Ф.П.Шульженко, С.І.Шимон та ін.; За заг. Ред.. В.Ф.Опришка, Ф.П.Шульженка. – К.: КНЕУ, 2003. – 767 с.
31. Проблемы теории государства и права [Текст]: учебное пособие / под ред. М.Н. Марченко. – М.: Юристъ, 2001. – 656 с.
32. Рассолов М.М. Актуальные проблемы теории государства и права: [учеб. пособ.] / Рассолов М.М., Малахов В.П., Иванов А.А. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2010. – 447 с.
33. Серета Г.П. Проблеми теорії держави і права: [навчальний посібник] / Г.П. Серета, С.Г. Стеценко. – К.: КНТ, 2009. – 184 с.
34. Скакун, О.Ф. Теорія права і держави [Текст] : підручник / О. Ф. Скакун ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Вид. 3-тє, доп. і перероб. – К. : Правова єдність, 2011. – 524 с.
35. Словник законодавчих і нормативних термінів: Термін. словник / Укладачі доктор юрид. наук, проф. Іншин М.І, канд. юрид. наук Шопіна І.М., Якимов Г. О. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова Єдність», 2008. – 487 с.
36. Теорія держави і права : навч. посіб. для підгот. фахівців з інформ. безпеки / [О. О. Тихомиров, М. М. Мікуліна, Ю. А. Іванов та ін.] ; за заг. ред. Л. М. Стрельбицької. – Київ : Кондор-Видавництво, 2016. – 332 с
37. Теорія держави і права : підручник / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2015. – 368 с.
38. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.
39. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.

40. Шпиталенко Г.А., Шпиталенко Р.Б. Основи правознавства: Навч. посібн. / За ред. І.П.Лаврінчук. – К.: Каравела, 2008. – 376 с.

Допоміжна література

41. Гіда Є.О. Деонтологічні засади забезпечення прав і свобод людини та громадянина працівниками міліції у сфері правопорядку: Монографія. - К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2011. - 416.

42. Гнатюк М.Д. Правозастосування та його місце в процесі реалізації права: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.01 / Гнатюк Мар'яна Дмитрівна. – К., 2007. – 211 .

43. Дмитренко М.А. Політична система України: розвиток в умовах глобалізації та інформаційної революції / НПУ ім. М.П. Драгоманова, Ін-т оператив. діяльн. та держ. безпеки. – К.: Знання України, 2008. – 544 с.

44. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: Навчальний посібник / За заг. ред. М.І. Хавронюка. – К.: Ваіте, 2014. – 944 с.

45. Євграфова Є.П. Система національного законодавства в контексті права (лібертарно-легіський підхід) [Текст] : монографія / Є.П. Євграфова. – К.: КНТ, 2007. – 184 с.

46. Завальний А.М. Методологічні та теоретичні основи пізнання юридичних фактів / А.М. Завальний - К. : Вид-во Європейського університету, 2011. - 96 с.

47. Завальний А.М. Юридичні факти в сфері здійснення правоохоронної діяльності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 „Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень” / А.М. Завальний. – К., 2007. – 20 с.

48. Загальна теорія держави і права : Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В.

Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина . — Харків: Право , 2009. — 584 с .

49. Калюжний Р.А. Правові стимули в механізмі правового стимулювання / Калюжний Р.А., Лапка О.Я., Пікуля Т.О. – Київ : «МП Леся», 2013. – 204 с.

50. Кобзєва Т. А. Сімейне право України : навчальний посібник / Т.А.Кобзєва, В.С. Шапіро. – Суми : Сумський державний університет, 2015. – 90 с.

51. Коталейчук С.П. Теорія держави та права в запитаннях і відповідях : Навч. посіб. / С.П. Коталейчук, П.Я. Пісной. - К. : КНТ, 2011. - 560 с.

52. Кримінальне право України : Загальна частина : підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-те вид., переробл. І допов. – Х. :Право, 2010. – 456 с.

53. Кримінальне право України : Особлива частина : підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-те вид., переробл. І допов. – Х. : Право, 2010. – 632 с.

54. Кузнєцов В. О., Гіжевський В.К. Кримінальне право України (повний курс у схемах та таблицях) : Навчальний посібник.– К.: Кондор, 2005. – 459 с.

55. Лазарев В. В. Теория государства и права : Учеб. / В.В. Лазарев, С.В. Липень. - 4-е изд., перераб. и доп. - М. : Издательство Юрайт ; ИД Юрайт, 2011. - 634 с.

56. Мазур О.С. Цивільне право України: Навч. пос. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 384 с.

57. Малько А.В. Стимулы и ограничения в праве / Малько А.В. – М.: Юристъ, 2003. – 250 с.

58. Марченко М.Н. Проблемы теории государстваи права: учебник. – Москва: Проспект, 2013. – 768 с.

59. Матузов Н.И. Правовая система и личность / Н.И.Матузов – Саратов,

1987. – 293 с.

60. Осауленко А.О. Нормативна конструкція ретроспективної юридичної відповідальності в публічному праві сучасної України: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.01 / Осауленко Андрій Олександрович. – К., 2007. – 214 с.

61. Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку: збірник наукових праць / За ред Ю.С. Шемшученка, В.П. Тихого, М.М. Цимбалюка, І.С. Гриценка; упор. О.В. Кресін, І.М. Ситар. -Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. - 620 с.

62. Принцип правної держави: конституційно-правні та адміністративно-правні аспекти / Катаріна Собота; [пер. з нім. Г. Рижов, О. Блащук, К. Татарчук]; відп. ред. О. Сироїд. – К.: ВАІТЕ, 2013. – 608 с.

63. Пунько О.В. Правозастосовна діяльність міліції: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.01 / Пунько Оксана Віталіївна. – К., 2005. – 193 с.

64. Сімейне право України : підручник / Л.М.Баранова, В.І.Борисова, І.В.Жилінкова та ін. ; за заг. ред. В.І.Борисової та І.В.Жилінкової. — 2-е вид., перероб. і допов. — К. :Юрінком Інтер, 2009. — 288 с.

65. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. — Харків: Консум, 2001. — 656 с.

66. Скакун О.Ф. Теорія держави та права: Підручник для студентів ВНЗ. - Видання стереотипне. - Харків: Консум, 2006. - 655.

67. Словник спеціальних термінів правоохоронної діяльності/ За ред.. проф.. Я.Ю. Кондратьєва. – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2004. – 560 с.

68. Теорія держави і права : підручник / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С.Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2015. – 368 с.

69. Тимошенко В.И. Теория государства в политико-правовой мысли Украины и России (конец XIX – начало XX вв.): монография. – Чернигов: Издатель Лозовой В.М., 2014. – 624 с.

70. Тимошенко В.И. Теория государства в политико-правовой мысли Украины и России (конец XIX – начало XX вв.); под. ред. В.И.Тимошенко: монографія. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – Чернигов: Издатель Лозовой В.М., 2014. – 624 с.

71. Трудове право України [текст] підручник / За загальною редакцією М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 472 с.

72. Удовіка Л.Г. Трансформація правової системи в умовах глобалізації: антропологічний вимір: Монографія. - Х: Право, 2011. - 552 с.

73. Цивільне право : підручник : у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бегова та ін. ; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої , В. Л. Яроцького. – Х. : Право , 2011. – Т. 1. – 656 с.

74. Цивільне право України: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – 468 с.

75. Цивільний кодекс України (чинне законодавство станом на 2 лютого 2017 р.). – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2017. – 336 с.

76. Шевченко О.О. Історія держави і права зарубіжних країн. – К., “Вентурі”, 1997. – 547 с.

Критерії оцінювання відповідей на вступному випробуванні

Ці Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень вступників та встановлюють відповідність між вимогами до знань і умінь вступників та показником оцінки в балах.

Ці Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Рівень досягнень	Оцінка (5 бальна шкала)	Оцінка (12 бальна шкала)
відмінно	5	12-10
добре	4	9-7
задовільно	3	6-4
незадовільно	2	1-3

Відмінно – знання вступника є глибокими, міцними, системними, вступник вміє застосовувати знання для виконання завдань, вміє самостійно оцінювати різноманітні ситуації, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Добре – вступник знає істотні ознаки понять, явищ, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Задовільно - вступник відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними знаннями з дисципліни. Визначення понять дає з помилками й неточностями.

Незадовільно – відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

При оцінюванні відповіді на вступному випробуванні враховуються:

- правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх; - самостійність суджень.

Перелік навчально-методичної літератури

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua> на 01.03.2013.
2. Аграрне право: підручник / за ред. проф. В.П.Жушмана, А.М.Статівки. – Х.: Право, 2010. – 294 с.
3. Адміністративне право України: Підручник / за ред. Т.О. Коломоєць. — К.: Істина, 2009. -- 475с.
4. Акт проголошення незалежності України: Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР . - 1991. - № 38. -- Ст. 502.
5. Берлач А.І. Фінансове право України: навч. посібник. – К.: Університет «Україна», 2008. – 328 с.
6. Бюджетне законодавство України / Укладач І.С.Тимощук. – К.:

Юрінком Інтер, 2011. – 372 с.

7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) на 01.03.2013.

8. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3–4. – Ст. 27. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) на 01.03.2013.

9. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) на 01.03.2013.

10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18–22. – Ст. 144. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) на 01.03.2013.

11. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.

12. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5–6. – Ст. 30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.

13. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.

14. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.

15. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх

обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 51. – Ст. 553. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

16. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31–32. – Ст. 263. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

17. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18.11.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 11. – Ст. 140. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

18. Про заставу: Закон України від 02.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 47. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

19. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

20. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – Ст. 313. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

21. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 5. – Ст. 35. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

22. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

23. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

24. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 46–47. – Ст. 280. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

25. Про оцінку земель: Закон України від 11.12.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – Ст. 229. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

26. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

27. Про розмежування земель державної та комунальної власності: Закон України від 05.02.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 35. – Ст. 411. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

28. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 46. – Ст. 456. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

29. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 20.09.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 5. – Ст. 30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

30. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 34. – Ст. 291. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> на 01.03.2013.

31. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua) на 01.03.2013.

Базова література

27. Бойко М.Д. Правове регулювання підприємництва в Україні: навчально-практичний посібник / М.Д. Бойко. – К.: Атіка, 2011. – 712 с.

28. Вінник О.М. Господарське право: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.М. Вінник. – 2-ге видання, змінене і доповнене. – К.: Правова єдність, 2012. – 766 с.

29. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство. Підручник. – К., Кондор., 2018 р. – 280 с.

Дзера О.В. Правознавство. Підручник. – Київ: Юрінком Інтер, 2018. – 632 с.

Дякович М.М. Сімейне право України: навчальний посібник / М.М. Дякович. – К.: Правова єдність, 2009. – 512 с.

30. Заїка Ю.О. Спадкове право: навчальний посібник / Ю.О. Заїка, Є.О. Рябоконт. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 352 с.

31. Земельне право України: підручник / За ред. О.О. Погрібного, І.І. Каракаша. – К.: Істина, 2011. – 600 с.

32. Крупка Ю.М. Правові основи підприємницької діяльності: навчальний посібник / Ю.М. Крупка. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 480 с.

33. Мірошніченко В., Камінський Д. Правознавство: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 288 с.

Панченко М.І. Спадкове право України / М.І. Панченко. – К.: Знання, 2010. – 51 с. (Бібліотека товариства «Знання»: Серія «Юридична», 2010; № 1).

34. Правове регулювання об'єктів нерухомого майна в Україні / Упоряд. С.О. Слободяник, О.А. Данчук. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 352 с. (Бюлетень законодавства та юридичної практики України; 2013, № 1).
35. Ромовська З.В. Українське сімейне право: академічний курс: підручник / З.В. Ромовська. – К.: Правова єдність, 2011. – 500 с.
36. Сімейне право України: підручник / За ред. В.І. Борисової, І.В. Жилінкової. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 288 с.
37. Січевлюк В.А. Господарське право України: навчальний посібник / В.А. Січевлюк. – К.: УІРФР, 2010. – 474 с.
38. Токарєва В.І. Цивільне право України: практикум / В.І. Токарєва. – К.: ЦУЛ, 2012. – 408 с.
39. Харитонов Є.О. Цивільне право України: підручник / Є.О. Харитонов, О.І. Харитонова, О.В. Старцев. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Істина, 2009. – 816 с.
40. Цивільне право України: навчальний посібник / Ю.В. Білоусов [та інші]; за заг. ред. Р.О. Стефанчука. – К.: Правова єдність, 2009. – 536 с.
41. Цивільне право України: навчальний посібник / за ред. Є.О. Харитонова, Н.Ю. Голубєвої. – К.: Істина, 2011. – 280 с.
42. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / за ред. В.Г. Фази́коша, С.Б. Булеци. – К.: Знання, 2010. – 631 с.
43. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової, Р.А. Майданика. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 976 с.
44. Цивільне право України. Особлива частина: підручник / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової, Р.А. Майданика. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 1176 с.
45. Щербина В.С. Господарське право: підручник / В.С. Щербина. – 4-тє, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 640 с.

46. Яворська О.С. Правове регулювання відносин власності за цивільним законодавством України: навчальний посібник / О.С. Яворська. – К.: Атіка, 2011. – 256 с.

Допоміжна література

47. Алексеев В.А. Недвижимое имущество: государственная регистрация и проблемы правового регулирования / В.А. Алексеев. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – 491 с.

48. Аномалії в цивільному праві України: навч.-практ. посіб. / Р.А. Майданик, С.М. Бервено, Н.І. Майданик та ін.; Р.А. Майданик (відп. ред.); Київський нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Юридичний факультет. Кафедра цивільного права. – К.: Юстиніан, 2007. – 912 с. – (серія «Аномалії цивільного права»).

49. Бакалінська О.О. Конкурентне право: навч. посіб. / О.О. Бакалінська, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К.: КНТЕУ, 2010. – 387 с.

50. Бідей О. Розмежування понять «контроль», «нагляд», «моніторинг», «аудит» / О. Бідей // Підприємництво, господарство і право: науково-практичний господарсько-правовий журнал. – 2012. – № 4. – С. 74–77.

51. Борисова В. І. Органи управління юридичної особи як її інституціонально-функціональні представники / В. І. Борисова // Право України. – 2013. – № 6. – С. 97–101.

52. Вінник О.М. Проблеми правового регулювання корпоративних і партнерських відносин: монографія / Вінник О.М.; НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України. – К.: НДІ приват. Права і підприємництва НАПрН України, 2010. – 165 с.

53. Власник і право власності / Я.М. Шевченко, М.В. Венецька, І.М. Кучеренко та ін.; Відп. ред. Я.М. Шевченко; АН України. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. – К.: Наукова думка, 2014. – 163 с.

54. Дзера О. В. Розвиток права власності в Україні : монографія / Дзера О. В. – К. : Вентурі, 2011. – 272 с.
55. Дзера І. О. Цивільно-правові засоби захисту права власності в Україні / Дзера І. О. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 256 с.
56. Домашенко М. Про теоретичні погляди на власність / М. Домашенко // Право України. – 2010. – № 12. – С. 32–39.
57. Карелина С.А. Механизм правового регулювання отношений несостоятельности: монография / С.А. Карелина. – М.: Волтерс Клувер, 2013. – 554 с.
58. Ніколаєв І. Захист прав кредиторів при банкрутстві: історія українських мораторіїв на примусове стягнення боргів / І. Ніколаєв // Підприємництво, господарство і право: науково-практичний господарсько-правовий журнал. – 2012. – № 3. – С. 53–57.
59. Погрібний С. Захист права власності на нерухоме майно: окремі питання судової практики / С. Погрібний // Право України. – 2011. – № 5. – С. 77–86.
60. Поляков Б.М. Право неспроможності (банкрутства) в Україні: підручник для студентів вищ. навч. закладів / Б.М. Поляков; Київський ун-т права НАН України. – К.: Ін Юре, 2011. – 560 с.
61. Правове регулювання банкрутства: підручник / Л.С. Сміян, Б.М. Грек, О.М. Костенко та ін.; Л.С. Сміян (відп. ред.); Національна академія управління, Академія муніципального управління. – К.: КНТ, 2012. – 461 с.
62. Право власності в Україні : навч. посібник / [О. В. Дзера, Н. С. Кузнєцова, О. А. Підпригора та ін.] ; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 816 с.
63. Право собственности в Украине / Я. Н. Шевченко (ред.) ; НАН Украины, Институт государства и права им. В. М. Корецкого. – К. : Блиц-Информ, 2013. – 320 с. – (Библиотека права еженедельника «Бизнес»).

64. Стефанчук М.О. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав: монографія / М.О. Стефанчук. – К.: Алерта; КНТ: Центр учбової літератури, 2011. – 184 с.

65. Яковлев А. С. Имущественные права как объекты гражданских правоотношений. Теория и практика / Яковлев А. С. – М. : Ось-89, 2015. – 192 с. (Серия «Юриспруденция»).